

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Biológia és Geológia
1.3 Intézet	Magyar Biológiai és Ökológiai Intézet
1.4 Szakterület	Biológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés, 6 féléves, nappali
1.6 Szak / Képesítés	Biológia (magyarul) / Diplomás biológus

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Ornitológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Pap Péter László docens, dr. Vágási I. Csongor adjunktus						
2.3 A gyakorlatokért felelős tanár neve	dr. Pap Péter László docens, dr. Vágási I. Csongor adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	6	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	opcionális

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	120	melyből: 3.5 előadás	48	3.6 szeminárium/labor	24
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					18
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					8
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					18
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					48
3.8 A félév össz-óraszama					120
3.9 Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• Nincsenek
4.2 Kompetenciabeli	• Nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Előadóterem felszerelve lappal, videó projektorral és megfelelő szoftverekkel – PowerPoint, Word, multimédia alkalmazások, Internet
5.2 A laboratóriumi gyakorlatok lebonyolításának feltételei	Gyakorlatterem felszerelve lappal, videó projektorral és megfelelő szoftverekkel – PowerPoint, Word, multimédia alkalmazások, Internet. Minden gyakorlaton kötelező a jelenlét. Esetleges hiányzást a félévi oktatási időszak vége előtt, egyénileg lehet pótolni, a tanárral való előzetes egyeztetés alapján. Minden hallgató egyénileg elvégzi a gyakorlatok összes lépését.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> A madarak morfológiájának, viselkedési jellemzőinek és ökológiájának megismerése
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Laboratóriumi csoportmunkában való részvétel készsége az ornitológia területén Egyéni eredmények integrálásának készsége a szaktudomány tágabb ismeretkörébe A kurzus célja a madarak taxonómiai, morfológiai és fiziológiai tulajdonságainak ismertetése, különös tekintettel a repüléshez való alkalmazkodás, illetve akusztikus és vizuális kommunikáció témaköreire. Továbbá a kurzus fontos részét teszi ki a madarak védelme, amely hangsúlyosan tárgyalva van a gyakorlati órákon is (gyakoriság becslés, gyűrűzés, monitoring, élőhely védelem és kezelés, téli etetés, mesterséges fészkelő helyek).

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Madarak biológiájának bevezető ismerete
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A kurzusok azokat az evolúciós folyamatokat taglalják, amelyek a madarak morfológiája, viselkedése és életmenete diverzitásának kialakulásához vezettek. Az előadások struktúrája úgy van felépítve, hogy a filogenetikai perspektíva mindig érvényesüljön, hogy a jelentős adaptív radiációk bizonyítékai hangsúlyosan jelen legyenek. A szemináriumi gyakorlatok megismertetik a hallgatókkal a hazai közönséges madárfajok és azok monitoringjának leggyakoribb terepi módszereit.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Madarak rendszertana és kurrens változások a madarak taxonómiájában	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	2 óra

2. A madarak evolúciója, diverzitása és új madár-paleontológiai felfedezések	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd	2 óra
3. A repüléshez való morfológiai és fiziológiai alkalmazkodások	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, modellezés	2 óra
4. Táplálkozási viselkedés	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, problematizálás	2 óra
5. Akusztikus és vizuális kommunikáció madaraknál	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, problematizálás	2 óra
6. Madarak éves ciklusa	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, modellezés	2 óra
7. Madarak vonulása és navigációja	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és kitömött állati anyag által	2 óra
8. Madarak szaporodási rendszere	Frontális ismeretközlés, PowerPoint vetítés és táblarajzok	2 óra
9. Fészektípusok és szaporodási stratégiák	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, problematizálás	2 óra
10. Parazita és madárgazda közti kapcsolatok 1.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás	2 óra
11. Parazita és madárgazda közti kapcsolatok 2.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	2 óra
12. Madárpopulációk demográfiája	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	2 óra

13. Madarak elterjedése és diverzitása	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés, konzervált növényi anyag és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	2 óra
14. Madarak védelme	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	2 óra

Könyvészet

1. Kessler Jenő. 1998. Ornitológia. Stúdium Kiadó, Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár. ISBN 973-9258-30-1.
2. delHoyo, J., Elliott, A., Christie, D. (1992-2008). Handbook of the birds of the world. Vol. 1-13, Lynx Edition.
3. Kessler Jenő. 2013 Kárpát-medence madárvilágának öslényntani kézikönyve. Könyvműhely Kiadó, Miskolc. ISBN 978-963-08-5742-0
4. Gill, F. B. (2007). Ornithology. 3rd ed. W H Freeman.

8.2 Laboratóriumi gyakorlatok	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Madarak rendszertana és kurrens változások a madarak taxonómiájában	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	A gyakorlati órák követelményeinek és a munkavédelmi szabályoknak a részletes ismertetése
2. A madarak evolúciója, diverzitása és új madárpaleontológiai felfedezések	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra
3. A repüléshez való morfológiai és fiziológiai alkalmazkodások	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra
4. Táplálkozási viselkedés	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra
5. Akusztikus és vizuális kommunikáció madaraknál	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra
6. Madarak éves ciklusa	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra
7. Madarak vonulása és navigációja	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra

8. Madarak szaporodási rendszere	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra
9. Fészektípusok és szaporodási stratégiák	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra
10. Parazita és madárgazda közti kapcsolatok 1.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra
11. Parazita és madárgazda közti kapcsolatok 2.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra
12. Madárpopulációk demográfiája	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra
13. Madarak elterjedése és diverzitása	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra
14. Madarak védelme	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	2 óra

Könyvészet

1. Kessler Jenő. 1998. Ornitológia. Stúdium Kiadó, Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár. ISBN 973-9258-30-1.
2. delHoyo, J., Elliott, A., Christie, D. (1992-2008). Handbook of the birds of the world. Vol. 1-13, Lynx Edition.
3. Kessler Jenő. 2013 Kárpát-medence madárvilágának öslénytani kézikönyve. Könyvműhely Kiadó, Miskolc. ISBN 978-963-08-5742-0
4. Gill, F. B. (2007). Ornithology. 3rd ed. W H Freeman.

9. A tantárgy tartalmának összhangba hozása az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatóinak elvárásaival

- A tantárgy tartalma megegyezik azzal, amit más egyetemeken adnak le az országban és külföldön
- A tantárgy elvégzésekor a diákoknak rálátásuk kell legyen a madarak biológiájára. A kurzust elvégző hallgatók ezt a tudást kamatoztatni tudják a munkaerő piacon, az oktatásban, a környezetvédelmi hatóságokban, természetvédelmi területek kezelésében, biológiai laboratóriumokban, továbbá jó kiindulási pontja lehet egy továbbképzésben (pl. PhD fokozatszerzés).

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A tananyag elsajátításának mértéke	Félévközi írásbeli felmérő vegyes feladatlappal	25%

	Az elsajátított ismeretek alkalmazása különböző konkrét helyzetekben	Szóbeli vagy írásbeli vizsga (a hallgatók választása alapján)	50%
10.5 Laboratóriumi gyakorlatok	Két ismert és egy ismeretlen növényi anyag feldolgozása mikroszkópos vizsgálatra, azonosítása és szerkezeti jellemzése a gyakorlati vizsga alkalmával	A gyakorlatok elvégzésének kiértékelése, a gyakorlatok feladatlapjainak pontozása	25%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> A záróvizsga eredménye el kell érje az 5-ös jegyet. 			

Kitöltés dátuma

2024.07.10.

Előadás felelőse

dr. Vágási I. Csongor adjunktus

Szeminárium felelőse

dr. Vágási I. Csongor adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2024.07.11.

Intézetigazgató

dr. Keresztes Lujza docens